

NOORDWES PROVINSIE

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-
EKSAMEN



SEPTEMBER 2010

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL
EERSTE VRAESTEL
(TAAL IN KONTEKS EN LETTERKUNDE)

DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

TYD : 2½ UUR
PUNTE : 120

BENODIGDHEDE:
Antwoordeboeke

GRAAD 12

**AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL
EERSTE VRAESTEL
(TAAL IN KONTEKS EN LETTERKUNDE)
NASIENRIGLYNE**

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE**AFDELING A: LEESBEGRIP**

- Verkeerde **spelling van eenwoord-antwoorde** word **nie as verkeerd** aangedui nie, behalwe as die spelling die betekenis van die woord verander.
- **Spel- en taalfoute** in *langer antwoorde* word nie gepepenseer nie, omdat die fokus op **begrip** is.
- Vir **oop vrae** word **geen** punte toegeken vir *JA/NEE of EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE*. Die **rede/motivering** moet oorweeg word. Indien die kandidaat nie *JA/NEE* skryf nie, maar die motivering is KORREK, word die punt toegeken.
- Vir *WAAR/ONWAAR-vrae*, word die punte **verdeel : 1 punt** vir WAAR/ONWAAR **EN 1 punt** vir die **rede/motivering/aanhaling**. As die kandidaat se WAAR/ONWAAR **reg** is, maar die rede/motivering/aanhaling is **verkeerd**, verdien hy/sy net **EEN** punt.
- As die WAAR/ONWAAR **verkeerd** is, maar die rede/motivering/aanhaling is **reg**, word **GEEN** punte toegeken nie!
- Vals / Fals kan **aanvaar word**, maar “False” is egter verkeerd, want dit is Engels.
- Vir vrae wat **aanhaling**s uit die leesstuk verg, word **NIE gepepenseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **NIE**. Die aanhaling **móét volledig en korrek** wees, maar (**oorskryf-**) **spelfoute** word nie gepepenseer nie.
- Waar **eenwoord-antwoorde** gevra word en die kandidaat ’n **volsin** skryf, is dit korrek, **mits** die korrekte woord **onderstreep** word of op een-of-ander wyse “**uitgelig**” word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat ’n **hele reeks** skryf, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit ’n **ander taal** gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde **sinvol** is, word die kandidaat nie gepepenseer nie. Indien die **vreemde** woord in die antwoord **vereis** word, word dit as **korrek** aanvaar.
- **Aanvaar dialektiese variasies.**
- Aanvaar by **meervoudigekeuse-vrae** die *letter asook* die korrekte (‘*geskrewe*’-) antwoord!

Nasiensriglyne

VRAAG 1: ARTIKEL: [Verwerk uit *Huisgenoot*, 13 September 2007: p.106] (403 woorde)

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	LU	AS	BARRETT
1.1	B/hy praat baie en die woorde kom maklik.	1	2	1.6	3
1.2	kinderhuis	1	2	1.3	3
1.3	<u>Ander mense</u> ✓ moet <u>nie</u> vir hom (Piet) <u>jammer</u> ✓ <u>kry nie</u> .	2	2	1.7	3
1.4	D/hy is baie skaam en bang om te praat.	1	2	1.6	3
1.5	Die landwye <u>ATKV-redenaarskompetisie</u> ✓ (vir tweedetaal-sprekers); <u>R500</u> ✓	2	2	1.3 2.1	1,2
1.6	- <u>grootmense</u> is <u>nie goeie rolmodelle</u> ✓ vir kinders nie - <u>jongmense</u> moet <u>tawwe tieners</u> ✓ wees om 'n goeie toekoms te skep	2	2	1.3, 2.1	1,2
1.7	<u>Vier (4)</u> ✓ tale; hy is na 'n <u>Afrikaanse laerskool</u> <u>gestuur</u> ✓ (deur een van die kinderhuisse waar hy gebly het)	2	2	1.3, 2.1	1,2
1.8	1.8.1 tiende 1.8.2 lekker 1.8.3 hande	3	2	1.3, 2.1	3
1.9	1.9.1 Onwaar✓ 1.9.2 "Ek dink as jy Afrikaans is en jy hou van jou taal, sal dit nooit uitsterf nie". ✓ OF 1.9.1 Waar✓ 1.9.2 "As dit uitsterf, gaan dit wees omdat jy dit ophou praat." ✓	2	2	2.1	3

[16]

VRAAG 2: STROKIESPRENT [Verwerk uit: *KIO-BEELD*: Afr 2e TAAL – Gr 8-12; p 40]
(17 woorde)

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	LU	AS	BARRETT
2.1	2.1.1 vliegtuig✓ 2.1.2 vlieg✓; lughawe✓	3	2	1.3,1.7 & 2.1	2
2.2	2.2.1 bang 2.2.2 verbaas	2	2	1.6	3
2.3	A/om te oorwin	1	2	1.7 (1.6)	3
2.4	(minibus-)taxi	1	2	1.3 & 1.7	2

[7]

VRAAG 3: ADVERTENSIE: [Verkort & verwerk uit: *Nuwe Afrikaans Sonder Grense* Gr 10 Eksamenbank CD ROM] (116 woorde)

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	LU	AS	BARRETT
3.1	tyd	1	2	1.3, 1.7	2
3.2	- Telkom(rekening) - elektrisiteitsrekening - TV- lisensie	3	2	1.3, 1.7	1
3.3	Mango	1	2	1.3	1
3.4	lugtyd	1	2	1.3, 1.7	2
3.5	“Laer pryse wat jy kan vertrou”: <i>ALTYD</i> ”	1	2	1.3	1

[7]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING [Verwerk uit: *Nuwe Afrikaans Sonder Grense: Graad 11* Eksamenbank: CD Rom](183 woorde)

VRAAG 4: INTERESSANTE INLIGTING OOR SJIMPANSEES**Nasien van die opsomming:**

- Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied. Opsommings in die verkeerde formaat word **nie geassesseer nie**.
- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/Beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui/neerskryf.

Punte word soos volg toegeken:

- **7 punte** vir **7 feite**
- **2 punte** vir **taal**
- **1 punt** vir die **getal woorde** aangedui.

Penaliseer soos volg:

- ❖ Taalfoute (grammatika, spelling en punktuasie):

Trek soos volg van die 2 punte wat toegeken word vir taal, af:

0 – 5 foute:	geen penalisering nie	- 0
6 – 10 foute:	trek 1 punt af	- 1
11 of meer foute:	trek 2 punte af	- 2

TIPIESE FOUTE

- | | |
|--|---|
| - Woordorde in enkelvoudige sinne
(Bv O/werp + ww. + V/werp | - Tyd, wyse, plek |
| - Woordorde in saamgestelde sinne
(Voegwoord 1, 2 en 3) | - Ontkennende vorm |
| - Omgekeerde woordorde | - Voornaamwoorde |
| - Lydende vorm | - Vreemde woorde |
| - Infinitief | - Direkte vertaling
(moedertaalinvoed) |
| | - Telegramstyl/Onvoltooide sinne |

AFDELING C: TAAL**VRAAG 5: STROKIESPRENTE [Uit *Taalgenoot*, Oktober 2008, p49] (110 woorde)**

- SPELLING MOÉT KORREK WEES!**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BARRETT
5.1	in	1	4	2.4	1
5.2	pamfletjie	1	4	1.6	1
5.3	smiddae	1	4	1.8	1
5.4	saans	1	4	1.8	1
5.5	verhuis/trek	1	4	1.7	2
5.6	Brittanje	1	4	1.9	1
5.7	ernstiger	1	4	1.7	2
5.8	Sy	1	4	2.5	1
5.9	spaargeld	1	4	1.6	1
5.10	help	1	4	2.2	1
5.11	rugprobleempies	1	4	1.6	1
5.12	motorhuis	1	4	1.9	1
5.13	uitroepteken	1	4	2.14	1
5.14	gekoop	1	4	1.9	1
5.15	verwer	1	4	1.5	1
5.16	spierwit	1	4	1.7	1
5.17	geverfde	1	4	2.6	1
5.18	grootste	1	4	1.7	2
5.19	planne	1	4	1.6	1
5.20	daarvan	1	4	1.5	1

[20]

VRAAG 6: SINSTRUKTURE (LEESSTUK) [Verkort en verwerk uit *Vrouekeur*: 09 Mei 2008, p 78] (146 woorde)

- Spelling word nie hier geenaliseer nie.
- Woordorde moet korrek wees.
- Weglating van kommas voor voegwoorde word nie geenaliseer nie.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BARRETT
6.1	Ek <u>sal</u> ✓ te haastig <u>wees</u> ✓ om ondersoek in te stel.	2	4	2.3	1
6.2	Boetie was <u>nie</u> ✓ dikwels siek as daar toetse geskryf moes word <u>nie</u> . ✓	2	4	2.14	2
6.3	Boetie <u>word</u> ✓ saans <u>deur my</u> ✓ gevra om die skottelgoed te was.	2	4	2.11	3
6.4	Die handdoek word om my kop gedraai omdat my hare nat <u>is</u> ✓	1	4	2.4	2
6.5	Ek <u>het geklop</u> ✓ en die deur <u>oopgemaak</u> . ✓	2	4	2.3	1
6.6	Die moeder vra <u>vir</u> ✓ Boetie wat verkeerd <u>is</u> . ✓	2	4	2.12	2
6.7	Die moeder dink Boetie maak of hy siek is, tog <u>is</u> ✓ hy koorsig.	1	4	2.4	1
6.8	Waarop <u>gaan</u> ✓ sit Boetie se moeder? ✓ (vraagteken móét daar wees)	2	4	2.9	1
6.9	Die bekommerde moeder sê: " <u>Boetie</u> ✓, jou kop <u>brand</u> ✓ soos vuur."	2	4	2.12	2
6.10	Die vrou vee haar seun se kuif weg en <u>sit haar hand</u> ✓ op sy voorkop.	1	4	2.10	2
6.11	Boetie se moeder is vasberade om <u>die dokter te bel</u> , ✓ <u>want hy is koorsig</u> . ✓	2	4	2.10	2
6.12	... <u>dan gaan sy uitvind hy is nie siek nie</u> . ✓ ... <u>hy wil net slaap</u> . ✓ (of iets soortgelyk) (korrekte woordorde!)	1	4	2.10	2

[20]

VRAAG 7: REDIGERING [Verkort uit *Huisgenoot*, 29 Oktober 2009, p 116] (105 woorde)

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BARRETT
7.1	Sorg dat jy <u>rustig</u> ✓ is die oggend van die eksamen.	1	4	1.1	1
7.2	Jy moet genoeg tyd hê en moenie jaag <u>nie</u> .✓	1	4	2.13	2
7.3	Eet 'n <u>goeie</u> ✓ ontbyt en praat met jou gesinslede(familie).	1	4	2.6	2
7.4	Jy <u>behoort genoeg oefening en slaap te kry</u> , ✓ voor jy eksamen skryf.	1	4	2.3	2
7.5	'n Goeie nagrus kan . . . stresvlakke <u>help</u> . ✓	1	4	2.6	1
7.6	Jy <u>weet</u> ✓ dat jy baie hard moet leer vir die eksamen.	1	4	2.6	1
7.7	Nee man, moenie vir skoolmaats luister wat nie voorbereiding gedoen het nie! ✓	1	4	2.14	1
7.8	Die skoolmaats met <u>wie/waarmee</u> ✓ jy praat, moet goed voorberei wees.	1	4	2.4	2
7.9	Onthou net die volgende spreekwoord as jy 'n A ⁺ -simbool wil kry : "Aanhouer <u>wen</u> ".✓	1	4	2.15	2
7.10	<u>Haal diep asem en ontspan</u> ✓ <u>voordat jy die vraestel ontvang</u> .✓	2	4	2.16	3

SUBTOTAAL: 11**VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID**[Uit: *Beeld*: Plus – 6 November 2009, p 15](26 woorde)

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BARRETT
8.1	B/Michael is baie bly om weer by die huis te wees.	1	2	3.1	2
8.2	opgewonde	1	2	3.1	2
8.3	... <u>bly/gelukkig/opgewonde is om by die huis te wees</u> ✓, <u>want hulle was net vir 'n paar dae weg</u> .✓ (Dié is 'n oop vraag – enige aanvaarbare antwoord sal korrek wees!)	2	2	1.1	2

SUBTOTAAL: 4

VRAAG 9:

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BARRETT
9.1	Kabelo, baie dankie ✓, dit is baie gaaf van jou en ek waardeer jou hulp. ✓ OF Kabelo, jy is 'n ster. Baie dankie ✓ dat jy my help; ek waardeer dit baie! ✓ (Enige aanvaarbare sin wat dankbaarheid en waardering weerspieël)	2	3	3.3	3
9.2	Mamma/Mammie/Moeksie , ek wil asseblief ✓ 'n model, sekretaresse, verpleegster of skilder(es) ✓ word, want ek is nie 'n sake-/besigheidsvrou nie. OF Asseblief Mamma/Mammie/Moeksie ✓, ek wil 'n model, sekretaresse, verpleegster of skilder(es) ✓ word, want ek is nie 'n sake-/besigheidsvrou nie. (Enige aanvaarbare sin waarin Klara op 'n mooi manier haar ma vra om nie 'n sake-/besigheidsvrou te word nie, maar enige van die ander beroepe te beklee.)	2	3	3.4	3
9.3	D/Hy is bly dat hy die moeilike Wiskunde-som reggekry het.	1	3	3.3	3

[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D : LETTERKUNDE**VRAAG 10 : DIE LAS ~ Margaret Bakkes**

- 10.1 D/pa; ghoen ✓ (1)
- 10.2
- 10.2.1 Onwaar ✓ (1)
- 10.2.2 “Maar dit (die trane) het nie gekom nie. “✓ (1)
- 10.3
- 10.3.1 klein ✓
- 10.3.2 meisiekind ✓
- 10.3.3 “Veertjie” ✓
- 10.3.4 sterk ✓
- 10.3.5 alleen ✓ (5)
- 10.4
- 10.4.1 hy moes vir sy ma sorg / hy moes sy pa se plek inneem / hy moes die man van die huis word / hy kon nie meer kind wees nie... ✓
(Enige **aanvaarbare antwoord** kan as korrek nagesien word!) (1)
- 10.4.2 (die) dokter ✓ (1)
- 10.5 C/net voor hy na sy pa se begrafnis toe is. ✓ (1)
- 10.6
- 10.6.1 Waar ✓ (1)
- 10.6.1 (a) begrawe ✓
- 10.6.2 (b) nou-nou ✓ (2)
- 10.7 A/hy wou eendag vir sy ma vertel hoe sy pa se begrafnis was. ✓ (1)
- 10.8
- Schalkie se skoolwerk het agteruitgegaan/versleg.
 - Schalkie se gesig was stil en geslote.
 - Hy het by die venster sit en uitstaar/hy het nie aandag in die klas gegee nie.
 - Daar was hartseer en onsekerheid in sy oë.
 - Schalkie het nie speelye/pouses saam met die ander kinders gespeel nie.
 - Hy het nie meer rugby gespeel nie. ✓✓
- (Enige **TWEE** van die **ses** kan genoem word, en indien die bewoording **ANDERS** is, maar wel sin maak, kan die antwoorde as **KORREK** beskou word.) (2)
- 10.9 C/“Ek moet smiddae by die huis wees, Meneer.” ✓ (1)
- 10.10
- 10.10.1 Na Schalkie se pa se dood, het sy ma se liefde en besorgheid oor hom, ‘n las geword / hy kon nie meer kind wees nie. ✓ (Enige soortgelyke antwoord, wat die vraag beantwoord, kan as **KORREK** beskou word.) (1)
- 10.10.2 Hy het Lida (Schalkie se ma) gevra om te trou en dus die rol van die man/pa in die huis by Schalkie oorgeneem. ✓ (Enige soortgelyke antwoord wat op die bogenoemde neerkom, kan as korrek aanvaar word.) (1)

[20]

b.o.

VRAAG 11: DIE TONGBLAAR – Pirow Bekker

- 11.1
- 11.1.1 Spikkels/Elsie✓ (1)
- 11.1.2 Wynand✓ (1)
- 11.2
- 11.2.1 Kachelhoffer✓
- 11.2.2 wetenskap✓
- 11.2.3 kondieskristels✓
- 11.2.4 perdeby/rooiby✓
- 11.2.5 Klaas✓
- 11.2.6 skool✓ (6)
- 11.3 C/'n Seëlingetjie✓ (1)
- 11.4 “Vrugte steel!” ✓ (1)
- 11.5 - hy het soetdorings afgesaag en met die trekker uitgesleep/baie hard gewerk
- hy het in die rivier gewem.
- hy het perd gery (in die veld). ✓✓
(Enige TWEE van dié DRIE antwoorde kan as KORREK aanvaar word.) (2)
- 11.6
- 11.6.1 D/”Dit lyk soos ’n harpie.”✓
- 11.6.2 E/Vakansie op die plaas.✓
- 11.6.3 A/Val baie hard met sy fiets.✓
- 11.6.4 B/Gaan garingdraadjies gebruik.✓
- 11.6.5 C/Speke sing soos snare in die wind.✓ (5)
- 11.7
- 11.7.1 NEE✓
- 11.7.2 - hy was dalk te skaam (om haar hand te vra)
- hy het nie die moed gehad om haar vinger te meet nie✓
JA✓
- die volgende dag was hy dapper genoeg om haar vinger te meet. ✓
(Hierdie is op OPE vraag – JA/NEE kan dus KORREK wees, indien die leerder se motivering dit regverdig!) (2)
- 11.8 B/In die mik van die sipres(boom) ✓ (1)

[20]

TOTAAL AFDELING D: 20**GROOTTOTAAL: 120**